

ברוך שאמר * וקצת פסוקי דזמרה: (י) * אין לברך על עטיפת (י) ציצית בין פסוקי דזמרה (ז) * לשתבח אלא (י) בין ישתבח ליוצר (ועין לקמן סימן נד סעיף ג.) הגה (י) מיהו, השלית צבור אם לא היה לו שלית תחלה, ותעטף בציצית קדם שיתחיל ישתבח כדי שיאמר הקדוש מיד אחר ישתבח ולא יפסיק (כל טיטן ה.) וכן אם אין מנן בבית הכנסת (ט) ימתין (ז) השלית צבור עם ישתבח (ט) וישתק עד שיבא מנן ויאמר (יא) ישתבח וקדיש (מהרי"ל): **ד. ישלית צבור (י) צריך שיהיה (י) הגון. ואיזהו הגון, שיהא ריקן (י) מעברות, (ט) ושל**

באר היטב

ספר הגנות כתב יד מוה"ר חיים ויסאל ז"ל דצ"ק לומר בסיום הברכה קלה אל חי העולמים, ואין לומר ובכן ישתבח כח רק בשבת, עין שם: * לשתבח, עין באר היטב. ומה שקוב בשם גת ורד"ם ומה שקוב שבסימן כה לא משמע כן, עין מה שקובתו שם בזה, ומה שקוב בשם שו"ת פני יהושע, עין לעיל סימן טא הברכה בסעודה: * השלית צבור, עין באר היטב. לעניות דעתי צריך עיון שפירא דגם הקדוש שצריך לשמע הקדוש ולענות אחריה, דשופע בעוה"ז, אין לו להפסיק גם כן בין ישתבח לענית הקדוש, ועין מה שקובתו ביד אפרים בשי"ו צריך קטן א. ועין לקמן סימן נד דאם הפסיק לאיזה צורך מזהו קדם הקדוש, כשהוא ריקן להפסול יאמר השלית צבור אינה פסוקים מפסוקי דזמרה ויאמר קדיש עליהם, עין שם. וכתב בשו"ת פקסות הגדולה בשם מ"מ שפאדמר ישתבח בלא קריאת פסוקי דזמרה אינו אלא טענה, ועין לקמן: * הגון, עין באר היטב. וכתב אולי אבי קובי בבכור שורף קטן מה שקובתו חז"ל נהגה עלי בקולה זה שלית צבור שאינו הגון, לפי שהשלית צבור בא לעולם מזה הירחמים, ושאינו הגון מהפך למדת הדין שהוא מוטבא דתקבא, ולכן נקט נהגה כח לשון נקבה, ועין שם שהארץ בחוכמת מוסר והמליץ על זה פסוק קול יושבר בחולות הרב בסוף, על דרך מושל בשולח לארצו מנהג פרוח ימים כח דוברי פי חכם חן, ודבר הארצו בזה בבקשה ספרים מראשונים ואחרונים, והראו את דבר ה' ישת לבד לאלה:

כתב מר"ם מינץ, בגרי שלית ציבור צריכים שיהיו נקיים בלי כללות ורכב, ובגדיו סא, ולא יהא טפש וסכל אלא שיהא יוכל לדבר בעסקי הקהל כפי שצריך. רש"י:

באור הלכה

* וקצת פסוקי דזמרה. כתב בעתק דיינים בשם גת ורד"ם, מי שמקריא לצאת לגבוי קדם ישתבח, נכון אחר כך לחזר עוד הפעם על כל פנים תחלה לומר קדם ישתבח, כדי שיהיה להברכה על מה לחלו: **ג *** אין לברך. עין במשנה ברוך כמה שקובתו לענין בין הפרקים, הוא מחזיקי ר' עקיבא איגר בשם הלבוש, ואף שלכפוף כתב דצ"ק עיון לדינא, וכן בחיי אדם כתב דט"ל יתנו בלי ברכה עד לאחר ישתבח שישמש בו ויברך, עין בספר ברכי יוסף וכן בספר מנן גבורים שהסכימו כן לדינא, כי מצאו תשובה מפורשת להרמב"ם בענין זה, אם כן לפי זה פשוט דכל שכן ברכת אשר יצר דמחר לברך בין הפרקים על כל פנים, ועין בחיי אדם שסתפק בזה. על כן מי שהצריך לגבוי באמצע הפרק של פסוקי דזמרה תהיה ועשה צרכיו, נוטל דיו

ויברך, ומכל שכן לענין תפילין דמחר לברך עליהן בין הפרקים, ובפרט אם (א) הוא ברכים ומתבייש לישב בלי שלית ותפילין: (ו) ציצית, והוא הדין לענין תפילין ואלה רפה): (ז) בין ישתבח ליוצר. כל זה הוא דוקא אם לא היה לו מקום, דאי לאו הכי גם זה אסור, וזהו שצ"ע רמ"א ועין לקמן וכו': (ח) מיהו השלית צבור וכו'. דגנאי (י) הוא לצבור להמתין עליו בין ישתבח לקדיש, וגם הקדוש קאי על ישתבח, על כן יתעטף תכף בטלית (י) והוא הדין בתפילין (י) ויברך. אף אם לא הביאו לו השלית עד לאחר שגמר ישתבח קדם שאמר הקדוש, (ט) יכול להניח שם ולברך ותקבל ימיתו, הואיל ואי אפשר בלאו הכי, וכמו שכתב לקמן בסוף סימן נד בהג"ה, עין שם: (טא) ימתין השלית צבור, כדי שיהיה יוכל להסמיך לו אחר כך הקדוש מיד, אבל (י) תיחיד יאמר ישתבח מיד, וכן בשבת אם גמר פסוקי דזמרה קדם השלית צבור יאמר ישתבח מיד: (י) וישתק. פרוש, שלא (י) פסיק בדבור, ויוכל להמתין תצי שעה עם ישתבח, ואפלו שהא מחמת אנס כדי לגמר בלאו אין צריך לחזור לראש: (יא) ישתבח וקדיש. ודיעבד אם (י) גמר גם כן ברכת ישתבח ואתר כך באו מנן, יאמרו על כל פנים שלשה פסוקים מפסוקי דזמרה ויוכל השלית צבור לומר קדיש, כי בלאו הכי אין לומר קדיש בלי שעה אחרת קצת פסוקי דזמרה או ישתבח על כל פנים: **ד (יב) צריך.** דכתיב נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה, ואמרו חז"ל, זה שלית צבור שאינו הגון, והספרים האריכו מאד בגלל גנות הממנים שלית צבור שאינו הגון, כי מונעים על ידי זה טוב מישאל: (יג) הגון. וראו (ט) שיהיה בגדי שלית צבור ארכים, שלא יראו רגליו, ויכנס לבית הכנסת ראשון ויצא אחרון. ולא יהיה טפש וסכל, אלא שיהיה יוכל לדבר בעסקי הקהל כפי מה שצריך. טוב לחדר אחר שלית צבור צדיק כן צדיק, כי אינו דומה תפלת צדיק כן צדיק לתפלת צדיק כן רשע, ומה שקובתו הרא"ש שאין מעלת השלית צבור תלוי ביותו משפחה, דאפלו אם הוא ממשפחה בזהו וצדיק טוב לקרב מצד רחוקים, וזהו לומר, גם כן רק שאינו מיתם, אבל מכל מקום אין אבי רשע ואחרונים. אין מומין פוסלין אלא בכהנים ולא בשלית צבור, ואדרבה לב נשפר ונדכה אלקים לא תבוה. ויש (י) מתמדין בזה לכתחלה היכא דאיכא (ט) ראוי והגון ביצא בו, ועין לקמן בסעיף קטן מא לענין סומא מה שקובתו שם: (יד) מעברות. העובר על השבועה אין ביתו ריקם, ואף על פי שצדיק לא העידו עליו מכל מקום יש לחוש לקול להושיב בית דין על ברכה, ואפלו אם לא עבר רק על שבועה בפני דלתבא, מכל מקום אין ראוי למנוחו לשלית צבור, עין שם ואליה רפה). וכתב שם עוד בשם משפט צדק, דמי שהוא פסול מתחמת צרכי פסול להיות שלית צבור אפלו באקרא, וכתב הפרי מגדים דהינו דוקא בשלש עשרה תשובה: (טו) ושלש יצא בו. דוקא למנוחו לכתחלה, אבל להצבירו ולסלקו אחר שהתקין שלית צבור אין לנו, ביתו שלא

שער הציין

ג. דאי לאו הכי אף בין ישתבח ליוצר אסור דמחכה בבית יוסף: (ד) חדושי ר' עקיבא איגר בשם הלבוש, ועין בבאור הלכה: (ה) אכן עיזר לקמן בסיומן טו: (ו) לבוש: (ז) אליה רפה: (ח) דודי משה: (ט) מנן אברהם בסיומן נד ופרי מגדים: (י) מנן אברהם: (יא) מנן אברהם: (יב) דרך החיים: (יג) אחרונים: (יד) מנן אברהם והוא טובר מחשבת חות יאיר לענין סומא, אף בבית יאיר לא נזכר שם רק לענין ימים נדירים: (טו) פשוט, כי פסול זה אינו מצד הדין, כמו שקובתו נחת יאיר שם דגם הלויים לזכרן משורים בעלי מומין, עין שם: